

Yttrande

Datum
2017-10-18
Ert datum
2017-08-25

Vårt dnr
067/2017-4.1.1.
Ert dnr
4.6.18-13408/17

Sidnr
1(3)

Jordbruksverket
Enheten för CITES, foder och djurprodukter
Att: Kersti Andersson
551 82 Jönköping

Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MZIR098 (EFSA-GMO-DE-2017-142)**Yttrande**

Baserat på det underlag nämnden tagit del av bedömer vi att livsmedel och foder från majsens MZIR098 inte innebär någon ökad risk för hälsa och miljö jämfört med konventionell majs. Märkningslagstiftningen ger den som av andra skäl vill undvika den genetiskt modifierade majsens möjlighet att göra det.

Bakgrund

Företaget Syngenta Crop Protection har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MZIR098. Ansökan omfattar import och bearbetning och användning av majsens som livsmedel och foder.

MZIR098 är modifierad med två så kallade cry-gener som gör majsens resistent mot vissa arter av skalbaggar, exempelvis majsrotbaggen. Majsrotbaggen är en av de huvudsakliga skadegörarna på majs i USA. Den påvisades första gången i Europa 1992 och har därefter spridit och etablerat sig i stora delar av unionen.

De olika cry-generna leder till resistens via olika verkningsmekanismer vilket vid odling av majsens kan fördröja en eventuell resistensutveckling i insektspopulationer.

Majsens bär också på en gen som gör den tolerant mot herbicider baserade på glufosinatammonium.

MZIR098 är godkänd för odling i Kanada och USA.

Överväganden

De gener som majsens är modifierad med är väl karakteriserade och finns i annan marknadsgodkänd majs.

Ansökan omfattar inte odling, vilket gör att spridningsrisken är begränsad till eventuella spillplantor. Det är dock inte sannolikt att spillplantor i samband med import etablerar sig i naturen och tränger ut andra arter. Det är heller inte troligt att spillplantor etablerar sig i odlingslandskapet och pollinerar konventionella grödor. I lagstiftningen ställs dessutom krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplantor i samband med import.

Etisk bedömning

Nämnden ser ingen anledning till att anta att majsens MZIR098 avviker från konventionell majs på så sätt att den utgör en risk för hälsa eller miljö. Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet. Den som så önskar kan välja att inte köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda från majsens MZIR098, medan den som så önskar kan göra det.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichef Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Johan Hultberg, Josef Fransson, Emma Nohrén (skiljaktig, se bilaga), Lars Tysklind, Lars-Axel Nordell, Stellan Welin, Jens Sundström, Rishi Bhalerao, Tina D'Hertefeldt och Maria Björkman samt tjänstgörande ersättarna Daniel Bäckström, Jens Holm (skiljaktig, se bilaga) och Gunnar Johanson. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Isak From, Kew Nordqvist, Sven Ove Hansson och Åsa Strand samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Ledamoten Emma Nohrén (MP) och tjänstgörande ersättaren Jens Holm (V) är skiljaktiga och anför följande:

Vi reserverar oss mot nämndens beslut att tillstyrka företaget Syngenta Crop Protection ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MZIR098. Ansökan omfattar import och bearbetning och användning av majsens som livsmedel och foder.

MZIR098 är modifierad med två så kallade cry-gener som gör majsens resistent mot vissa arter av skalbaggar. De olika cry-generna leder till resistens via olika verkningsmekanismer vilket vid odling av majsens kan fördröja en eventuell resistensutveckling hos insektspopulationer. Vi ser fördelarna med detta men tycker ändå att nackdelarna om resistens uppstår väger upp och att försiktighetsprincipen ska tillämpas.

Majsens bär också på en gen som gör den tolerant mot herbicider baserade på glufosinatammonium. Vi ser inte det samhällsmässiga eller ekologiska mervärdet att tillåta en gröda som bygger på storskalig användning av herbicider. Det här är ett mycket potent bekämpningsmedel. Glufosinatammonium är reproduktionstoxisk och är förbjuden i Sverige. Att anpassa grödor så att de i princip är designade för fortsatt användning av dessa bekämpningsmedel är fel.

Vi anser att vi inte kan acceptera lägre krav på importerade grödor än vad vi själva skulle ställa om de odlades i EU eller Sverige, det går mot generationsmålet och i tveksamma fall bör försiktighetsprincipen råda. Generationsmålet inom miljömålssystemet säger i korthet att vi ska klara våra miljömål i Sverige utan att det leder till försämringar i andra länder. Då kan vi inte se en utveckling där vi går mot ett större kemikalieberoende. Därför anser vi att det är fel att godkänna grödor som förutsätter bekämpningsmedelsanvändning. I stället borde man minska, inte öka, mängden kemikalier i jordbruket

Vi vet heller inte vilka socioekologiska och socioekonomiska konsekvenser import av majsens kommer ha i odlingslandet och hur det kommer att påverka de som i dag odlar det fodret det är tänkt att ersätta. Hur stor marknadsandel har det sökande företaget för produktion av majsutsäde i de länder där det är tänkt att odlas? Vilka konsekvenser kan ett godkännande få, kan det bli ökad marknads-koncentration, utsädeskoncentration, eller möjlighet till mindre koncentration i odlingsländer?

Det är också en konsumentfråga. Enligt EU:s gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftning ska produkter som består av, innehåller eller är framställda av genetiskt modifierade organismer märkas. Men lagstiftningen omfattar inte kött, mjölk eller ägg från djur som utfodrats med genetiskt modifierat foder eftersom djuren eller produkterna från djuren inte är genetiskt modifierade. Det gör att konsumenter som inte vill stödja odling av genmanipulerade grödor inte kan göra ett aktivt val när de köper tex kött och mjölk.